

פרשת השבוע הגאון רבי בן ציון מוצפי

פרשת תרומה

שְׁנֵי הַכֹּרֵבִים, אֲשֶׁר עַל-אֶרֶון הָעֵדוּת--אֵת כָּל-
אֲשֶׁר אֶצְוֶה אוֹתָךְ, אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

התורה אומרת **דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו ליבו תקחו את תרומתי.**

השאלות שצריך לשאול בהבנת הפסוקים. יש בזה נפקא מינה לנו.

א'. למה קרא לה פרשת תרומה ?
ומה לשון תרומה ? תרומה זה
אחד חלקי חמישים. חמישים
של מה ?

ב'. הזוהר הקדוש שואל: דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידנו ליבו. והנה אנחנו הולכים לפרשת ויקהל, ששם משה רבינו מבצע את הפעולה. ידוע ש"ויקהל" משלים את הפרשה שלנו. ויקהל פיקודי. ויקהל מדבר על כלי המשכן. ו"פיקודי" מדבר על הבגדים של הכהן כמו "תצוה". אז "ויקהל" זה זוג של "תרומה". "פיקודי" זה הזוג של "תצוה".

למעשה התורה חוזרת על כל מה שבני ישראל עשו. ויקהל משה את **כל עדת בני ישראל.. כל איש כי ידבנו ליבו.** מה קרה ? אסיפה עשה משה רבינו. והאסיפה היתה לכל עדת בני ישראל. אומר רבי שמעון

וַיְדַבֵּר הַשֵּׁם, אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. ב דָּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְחוּ-לִי תְרוּמָה: מֵאֵת כָּל-אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ, תִּקְחוּ אֶת-תְּרוּמָתִי. ג וְזֹאת, הַתְּרוּמָה, אֲשֶׁר תִּקְחוּ, מֵאֲתֵם: זָהָב וְכֶסֶף, וְנִחְשֹׁת. ד וְתַכְלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי, וְשֵׁט וְעִזִּים. ה וְעֹרֹת אֵילִם מְאֻדָּמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים, וְעֵצֵי שִׁטִּים. ו שֶׁמֶן, לְמָאֵר; בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים. ז אַבְנֵי-שֹׁהַם, וְאַבְנֵי מִלֻּאִים, לְאַפֵּד, וְלַחֲשׂוֹן. ח וְעָשׂוּ לִי, מִקְדָּשׁ; וְשָׁכַנְתִּי, בְּתוֹכָם. ט כָּל, אֲשֶׁר אָנִי מְרָאֶה אוֹתָךְ, אֵת תְּבִנֹתַי הַמִּשְׁכָּן, וְאֵת תְּבִנֹתַי כָּל-כְּלָיו; וְכֹן, תַּעֲשׂוּ. { ס } י וְעָשׂוּ אֶרֶון, עֵצֵי שִׁטִּים: מֵאֲתֵם וְחֹצֵי אֲרָכּוֹ, וְאִמָּה וְחֹצֵי רָחְבוֹ, וְאִמָּה וְחֹצֵי, קַמְתּוֹ. יא וְצִפִּיתָ אוֹתוֹ זָהָב טָהוֹר, מִבַּיִת וּמְחוּץ תִּצְפְּנוּ; וְעָשִׂיתָ עָלָיו זָרָהָב, סָבִיב. יב וְצִקַּת לוֹ, אַרְבַּע טְבַעֲתֵי זָהָב, וְנִתְתְּהָ, עַל אַרְבַּע פְּעֻמֹתָיו; וּשְׁתֵי טְבַעֲתֵי, עַל-צַלְעוֹ הָאֶחָת, וּשְׁתֵי טְבַעֲתֵי, עַל-צַלְעוֹ הַשֵּׁנִית. יג וְעָשִׂיתָ בְּדִי, עֵצֵי שִׁטִּים; וְצִפִּיתָ אוֹתָם, זָהָב. יד וְהִבַּאתָ אֶת-הַבַּדִּים בְּטְבַעֲתֵי, עַל צַלְעֹת הָאֶרֶן, לְשֵׂאת אֶת-הָאֶרֶן, בָּהֶם. טו בְּטְבַעֲתֵי הָאֶרֶן, יִהְיוּ הַבַּדִּים: לֹא יִסְרוּ, מִמֶּנּוּ. טז וְנִתְתְּהָ, אֶל-הָאֶרֶן--אֵת, הָעֵדוּת, אֲשֶׁר אֶתָּן, אֵלֶיךָ. יז וְעָשִׂיתָ כַּפֹּרֶת, זָהָב טָהוֹר: אֲמֵתִים וְחֹצֵי אֲרָכָה, וְאִמָּה וְחֹצֵי רָחְבָּהּ. יח וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם כֹּרֵבִים, זָהָב; מִקֹּשֶׁה תַעֲשֶׂה אוֹתָם, מִשְׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת. יט וְעָשִׂה כְּרוֹב אֶחָד מִקְצֵה, מִזֶּה, וְכְרוֹב-אֶחָד מִקְצֵה, מִזֶּה; מִן-הַכַּפֹּרֶת תַּעֲשׂוּ אֶת-הַכֹּרֵבִים, עַל-שְׁנֵי קְצוֹתָיו. כ וְהָיוּ הַכֹּרֵבִים פְּרָשֵׁי כְּנָפִים לְמַעְלָה, סָכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל-הַכַּפֹּרֶת, וּפְנִיָּהֶם, אִישׁ אֶל-אֶחָיו; אֶל-הַכַּפֹּרֶת--יִהְיוּ, פְּנֵי הַכֹּרֵבִים. כא וְנִתְתְּהָ אֶת-הַכַּפֹּרֶת עַל-הָאֶרֶן, מִלְּמַעְלָה; וְאֶל-הָאֶרֶן--תִּתְּנוּ אֶת-הָעֵדוּת, אֲשֶׁר אֶתָּן אֵלֶיךָ. כב וְנוֹעַדְתִּי לָךְ, שָׁם, וְדִבַּרְתִּי אִתָּךְ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת מִבֵּין

בר יוחאי בזוהר הקדוש דבר מבהיל. הוא אומר הערב רב עשו את חטא העגל. ישראל לא עשו את העגל. אז למה ישראל נענשים? מה קרה פה? התירוץ הוא שישראל אמרו שילכו לעזאזל עם העגל שלהם ואנחנו נהיה לבד. ואסור היה לומר את זה. כי הערב רב היו מהולים. ועכשיו ישראל כאילו, כי הסכימו להם ונח להם שיעבדו אלילים. נחשב כאילו אנחנו עשינו. כתב רבינו האר"י: בליל שבת, לפני שבת האישה מדליקה נרות כדי לכפר על העוון של עץ הדעת. אבל הכנת הנרות היא על האיש. הדבר הראשון שתעשה ביום שישי זה להכין את הנרות. לא משנה מה שיהיה אתה תכין. למה? לכפר על עוון העגל. הנשים לא היו בעוון העגל.

למה שינה מ"כל עדת בני ישראל" ל"כל איש"? רבי שמעון בר יוחאי אומר שפרשת תרומה היתה לפני שנעשה העגל. אמר משה רבינו: אם אני לוקח כסף אחד מהערב רב המשכן יחרב. בהתחלה אמר מאת **כל** איש..היה גם ערב רב. אבל אחרי שהם עשו את העגל, אמר אוי ואבוי אם ישימו זהב או משהו בתוך המשכן יחרב המשכן.

כשבא שלמה המלך לבנות את בית המקדש, הוא היה זקוק לאומנים. האבנים של בית המקדש כל כך גדולות. רבי משה חגיז, היה רבה

של ירושלים לפני 300 שנה. הוא כותב בספרו "אלה מסעי", שלא יתכן שבשר ודם יכול לבנות את האבנים האלה. בשר ודם לא יכול להרים אבנים בגודל כזה עצום. ודאי שסיעתא דשמיא היתה שם. בא שלמה המלך לבנות וחישב אומנים. שלח לו פרעה, מלך מצרים, 1,000 פועלים אומנים שיבנו את בית המקדש. בא שלמה ואמר אם יהיו פה גויים בבניין בית המקדש שיעבדו אז המשכן יחרב. במדרש כתוב שהאומנים האלה שבאו ימותו תוך שנה. מה עשה שלמה המלך? קנה להם תכריכים. שם להם אריזה אישית לכל אחד ואחד, עם כתובת, בדיוק איפה מלאך המוות ימצא אותם, באיזה יום, באיזה שעה, שלח את זה לפרעה עם אגרת. "כנראה הוד מלכותו חסרים לו תכריכים במדינה, ואני תורם לך תכריכים". אסור שיהיה בעבודת המקדש ובכל דבר שבקדושה תערובת של דבר פסול. אמר שלמה המלך: לא רוצה את המצרים. יש בעיה לקחת מרשע או מגוי משהו לבנין בית הכנסת ולכל דבר שבקדושה. כי זה יכול לגרום חורבן גדול.

כל דבר של קודש או של מצווה אל תשתמש במקור של כסף שהוא לא כשר. כי הממון הזה סופו חורבן וכליה.

משה ושמואל לא שלטו אויבים במעשי ידיהם. שמואל משח את

שאלו למלך. שאלו נפל מהמלוכה. הקב"ה לקח את שמואל מהעולם כדי שלא יראה ששאלו נופל. הקב"ה הפיל על שמואל זקנה. כל זקנו נעשה לבן. ואמרו זקן שמואל. לא ידעו. זה הטעם שאנו אומרים בליל פסח: הרי אני **כבן** שבעים שנה. הגמרא אומרת שר' אלעזר בן עזריה היה בן 18. רבינו האר"י גילה לנו. ר' אלעזר בן עזריה היה גלגולו של שמואל הנביא. שמואל הנביא נפטר בן 52 ר' אלעזר בן עזריה היה בן 18. ועוד 52 שווה 70. לכן, אמר "הרי אני כבן 70 שנה". יש לנו ראייה דומה. אי"ה מחר יבוא משיח, ואנחנו מוזמנים לסעודת הלווייתן וליין מששת ימי בראשית. אתה יודע מה זה היין הזה? אתה שותה אותו אתה רואה מסוף העולם ועד סופו ורואה את הקב"ה עין בעין. מה עניין הסעודה? יקומו המתים רעבים. יש מי שלא אכל 100 שנה ויש מי שלא אכל 1000 שנה. אחרי שאוכלים מהלווייתן אוכלים משור הבר. אחרי שאוכלים, שותים את היין מימי בראשית. משה רבינו יגיד דברי תורה. שלמה המלך אומר חכמה. דוד המלך לוקח כינור של עשרה מיתרים אין דבר כזה בעולם, כנגד הללויה. 10 הללויות. "הללו אל בקודשו, הללוהו ברקיע עוזו...בתוף ומחול...בצלצלי תרועה..". טוב למנותן באצבעות. כנגד 10 מיתרים של דוד המלך בכינור. ואז עומד דוד ומנגן כנגד

ניגונים שלא שמעתן אזן מעולם. והקב"ה יושב בראש. אשרי עין תראה כל אלה. ואז ברכת המזון. אומר הקב"ה לאברהם: תעשה זימון. אברהם לא מזמן בגלל שיצא ממנו ישמעאל. יצחק תעשה זימון. לא יכול יצא ממני עשיו. קורא ליעקב, הזרע שלי קדוש אבל לקחתי 2 אחיות. משה תיקח אתה את הכוס. אומר לא זכיתי שיהיו לי בנים שימלאו את מקומי. מיד פונה הקב"ה לדוד המלך. הגביע של דוד המלך מחזקת 70 ליטר (דשנת בשמן ראשי כוסי רוויה). ואז דוד אומר "אני אברך ולי נאה לברך". למה "לי נאה לברך"? הרי בברכה נותנים למי שהכי זקן. מי הכי זקן? דוד הוא נשמת אדם הראשון. תיקח את ה 70 שנה של דוד, שנתנו לו מאדם הראשון וה 930 שנה של אדם הראשון, זה 1000. אז הוא הכי זקן. גם כאן, ר' אלעזר בן עזריה היה לו את ה 52 של שמואל הנביא ואז הוא **כבן** 70.

נחזור למשכן. משה רבינו הוא בנה את המשכן, את הכל. לכן, לא שלטו בו אויבים. אז איפה זה? משנבנה בית המקדש נגזו אוהל מועד, נגזו קרסיו קרשיו, גנזו... תחת מחילות של היכל. שלמה המלך בנה 3 קומות מתחת לאדמה. למה? שאם באמצע העבודה כהן מקבל טומאה ואז הוא היה מטמא את המקדש. אז מה הוא עושה?

היה לו פתח מילוט בקומות התת קרקעיות וכך לא היה מטמא את המקדש. כשנבנה בית המקדש לקח שלמה המלך את כל כלי המשכן. הרי היו שם קרשים, קרסים, בריחים, אדנים, ואת כל זה שם תחת מחילות ההיכל. מכאן ראינו, שלא שלט במשכן שום דבר. צריך להיזהר, אם אדם בא לבנות בית כנסת אסור לקחת ממקומות לא קדושים. דבר שבא ממקור טומאה הולך לשם. אם אדם רוצה שהממון שלו יהיה כשר יזהר מגזל. ה 10 שקלים הגנובים ישרפו את כל המליון שקל. הגמרא מספרת על ר' יוחנן בן זכאי שהלך עם התלמידים שלו בדרך אחרי שנחרב בית המקדש וראה נערה יהודיה שאוספת סובין בין הגללים של בהמתם של ערביים. ערביים נחשבים אומה שפלה. אין לך אומה שפלה בעולם כישמעאלים. אמרה לו: ר' פרנסני. אמר לה בת מי את? ביתו של נקדימון בן גוריון, העשיר הנדיב. אמר לתלמידים שלו: אני זוכר כמה כתב לה בכתובה חביות יין בשביל הסעודות שתעשה כל יום. ביתי, ממון של אבא לאן הלך? כשהם עשו את השידוך, האבא של החתן נתן מליון, והמליון שלו קלקל את הכסף של נקדימון בן גוריון. הסבר אחר, הגמרא אומרת שנתן צדקה לא לפי כוחו, פחות מכוחו ולכן הגיע למצב כזה.

מעשה באגריפס המלך שהחליט שהוא מקריב 1000 קרבנות ביום אחד. אמר לכוהן: אתה לא מקריב שום קרבן רק 1,000 שלי. אמר לו בסדר. והנה הגיע עני אחד שבא להקריב 2 יונות. אמר לו הכהן בבית המקדש: אני לא יכול להקריב היום את היונות שלך. אמר העני: אם לא אקריב מזונותי ומזונות ילדי על צווארך. אני כל יום מקריב 2 יונות ו 2 יונות אוכלים אני וילדי. הקדוש ברוך הוא אוהב את הקרבן של העני. הכהן שמע לו הקריב אותם. בסוף היום הגיע אגריפס המלך עם כל הדיפלומטים והקצונה הבכירה והתזמורות ותזמורת המשטרה...להקריב את הקרבנות שלו. הקריבו את הקרבנות והיה מאושר. בלילה בחלומו בא מלאך ואמר לו: באו היונות של העני וטרפו לך את כל האלף. קם משנתו כולו מבוטט. בא אל הכהן הגדול ושאל הקרבת את הקרבן. ענה לו לו הכהן, כן. תגיד לי היו יונות? כן הקרבתי 2 יונות של העני. הבין אגריפס. זהו. הקב"ה אוהב את העניים. נקדימון היה עשיר גדול. יתן מליון זה נחשב גרוש.

הבבא סאלי לא היה נהנה מאחרים. היה אומר מי שישב וילמד תורה הכסף יבוא לו עד השלחן. הקב"ה זן ומפרנס. פתאם הגיע יהודי אחד מארה"ב. היהודי הזה היה מתפרנס מדברים לא הכי הכי. הוציא מכיסו

מעטפה עבה. שם את המעטפה. ור' ישראל לא רוצה כל כך לענות לו. ענה לו בקצרה משום הנימוס. הבבא סאלי גר בדירת שיכון בנתיבות. פתאם היה רעש. הרבנית באה ובוכה. יש סתימה בניקוז. והתברר שזה מתחיל מהשירותים. הצינורות היו אכולים וחייבים להחליף הכל. רצפות חדשות... צריך כסף. כמה? 5,000 דולר אמרה לו. ר' ישראל פתח את המגרה והיא לקחה את המעטפה. אחרי 2 דקות הוא שואל אותה: נכון יש 5,000 דולר במעטפה. ראיתם? מאיפה שהכסף הגיע לשם הוא הלך.

לכן, תתפלל, לפני שאתה משלם ארנונה, תתפלל: ריבוננו של עולם יהי רצון מלפניך שהכסף שלי ילך לבתי כנסת וישיבות ולא לדברים אסורים. אם הכסף כשר הולך למקומות כשרים ואם לא, חס ושלום הולך למקומות לא כשרים.

"ויקחו-לי תרומה: "

למה כתוב "ויקחו" ולא "ויתנו", הרי זו תרומה?

מכיוון שכסף שאתה נותן לכבוד הקב"ה אתה לא נותן אלא מקבל. ולא רק זה, הגמרא אומרת, שגם צדקה שאדם נותן לעני, שלא יחשוב לרגע אחד שהוא נותן לו. כי יותר ממה שעושה בעל הבית עם

העני, עושה העני עם בעל הבית. הבעל הבית הזה, מי יודע איזה גזירות היו עליו, וכי הממון שיש לו זה שלו? זה פיקדון. כמו שלמדנו בפרשה שעברה. מה ששיך לעני זה פיקדון אצלך. אתה נותן לו את זה, אני אתן לך עוד. אם, חס ושלום, לא יתן לו, מה יכול להיות. ה' ירחם. לכן, אדם שנותן, הוא למעשה לוקח תרומה.

רבינו האר"י, יש לו עוד באור ל" **ויקחו-לי תרומה: "** "ויקחו לי", זה משה רבינו עליו השלום. משה רבינו אסף את הכסף, הוא היה הממונה על הכל. בפרשת פיקודי, אנו קוראים עשרות פעמים "כאשר ציוה השם את משה". הגמרא אומרת שעל כל כלי וכלי ועל כל חפץ וחפץ מהמשכן, משה רבינו היה מראה לישראל והיה אומר להם כמה גרם זהב בכל כלי, כך נחושת, כך תכלת, כך ארגמן. ואז בת קול ענתה לו מלמעלה "כאשר ציוה השם את משה". אשרי ילוד אישה שככה לו. מה שהוא אומר, הקב"ה אומר אחריו, נכון. אמת דיבר עבדי משה. זכה משה רבינו. משה רבינו אמר "ויקחו לי תרומה". לי. מה זה לי? כמה שנים חי משה רבינו? 120 שנה. כתוב בתורה, משה רבינו בן 120 במותו, לא כהתה עינו ולא נס ליחו. תרומה, אמנם היא אחד ממאה, אבל הגמרא דרשה, תרא ממאה. כלומר, אחד חלקי חמישים.

איזה קודש קודשים. משה רבינו הוא נקרא תרומה. "לי" זה ממשה עצמו.

יש גמרא מדהימה, בכתובות, בבא בתרא ובעוד מקומות, צריך האדם לשים לב על עצמו לעשות וידוי. הרהור תשובה ודאי שצריך לעשות, אפילו בראש חודש ואפילו בשבת. "איש או אישה אשר יעשו מכל חטאות האדם, ויתוודו את עונם." "ושבת עד השם אלוקיך ושמעת בקולו". זאת מצוות עשה מן התורה לשוב בתשובה. אם אדם נכשל בלשון הרע מייד יגיד אני מקבל עלי תשובה על שדברתי לשון הרע. אפילו בשבת, עשה איזה עוון מיד יגיד אני מקבל עלי תשובה. בטל מצוות קריאת שמע, אחר לבית הכנסת, אחר לבית המדרש יעשה תשובה על שאחר, ויקבל עליו שלא יאחר בפעמים הבאות. הרש"ש אומר, אם האדם יעשה חשבון ימצא שבשעה אחת, 1000 עוונות משמאלו ורובה עוונות מימינו. אין סוף לעוונות שאדם עושה. השם ירחם עלינו שלא נכשל ולא נכלם לעולם ועד, לא אנחנו ולא זרענו ולא זרע זרענו. בשבת צריך לשוב בתשובה, אבל ביום חול צריך להתוודות על החטאים שאדם עשה. ואם לא מתוודה פורעים ממנו. ואיך פורעים ממנו? מה עושה הקב"ה? עבירה מכבה מצווה. כלומר, נגיד שבאותו יום, קיים מצוות תפילין, ציצית וגמילות חסדים. מוחקים לו

כל חמישים, תוריד אחד. זה יקרא תרומה. משה רבינו נקרא "חלתו של עולם". שואלת הגמרא, מה זה "חלתו של עולם"? בזמנם היו מפרישים חלה, מהתורה. היום אין לנו הפרשת חלה מהתורה. אנחנו עושים רק זכר לחלה. גם חלה שהיא בחיוב, דהיינו קילו וחמש מאות וארבעים גרם נטו קמח, אנחנו מפרישים רק גרגר קטן. האשכנזים, עד היום יש כאלה שנוהגים להוציא כזית. הספרדים, לא כך עושים. הרמב"ם והפוסקים כתבו שיש בזה "בל תשחית". ולא להוציא חתיכה גדולה, אלא פירור קטן, כיוון שזה הולך לשריפה. אסור. תוציא חתיכה קטנה כגודל סוכריה ואז צריך לשרוף את זה באש. חלה שנטמאה דינה בשריפה. במקור, חלה זה אחד חלקי חמישים. כלומר, מ 500 גרם מפרישים עשרה גרם. מקילו מפרישים 20 גרם. מ 2 ק"ג, 20 גרם גודל התרומה. מכל חמישים מוציאים אחד. כמה העולם הזה אמור להתקיים? ששת אלפים שנים. תקח ששת אלפים ותוציא מזה אחד חלקי חמישים. זאת אומרת על כל 50 שנה תוציא שנה. ממאה שנה תוציא שנתיים. מאלף שנים תוציא עשרים. מששת אלפים אתה מוציא 120. איפה התרומה של הששת אלפים? 120 שנה של חיי משה רבינו. משה רבינו הוא התרומה של החיים שלנו. תראו

למה? כי הוא לא מסוגל כשהוא חי לתת. אחרי מותו שיתנו.

מֵאֵת כָּל-אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ, תִּקְחוּ אֶת-תְּרוּמָתִי.

רש"י מסביר, תעשה את הצדקה נטו לשם שמיים, לא בשביל להתגדל ולא בשביל להתכבד ובוזה נעשית הצדקה אמיתית. התורה נקראת אמת. אמת מארץ תצמח. הקב"ה זורע את הצדקה ונותן לנו את הפירות שלה. כפי שאנו אומרים כל בוקר, "אילו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא".

הסגנון של הפסוק אינו לפי כללי הדקדוק. "דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה". זה מובן. אחר כך, **"מֵאֵת כָּל-אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ, תִּקְחוּ אֶת-תְּרוּמָתִי."** מה זה "תרומתי"? הרי אמר כבר "תרומה". ואחר כך חזר ואמר " **וְזֹאת, הַתְּרוּמָה, אֲשֶׁר תִּקְחוּ, מֵאֵתָם.**" אלא תקחו את תרומתי כשהוא נותן את זה לשמי, אני משקיע את זה בגן עדן, ואני נותן לך את הפירות. זה דיבידנד.

מה זה "לשמי"?

שם הויה.

רבינו הרש"ש עליו השלום, זכותו תעמוד לנו. איזה תימניה מרשעת רצתה להחטיא אותו. הוא ברח מתימן. הוא עלה לגג שלוש קומות, ונדר נדר שאם הוא יוצא שלם הוא

את המצוות בתמורה לעבירות. זה פירוש עבירה מכבה מצווה. כמו בבנק. אתה מפקיד כסף ואתה מוציא כסף, מקזיזים לך, הכנסה לעומת הוצאה. אבל הגמרא אומרת, אין עבירה מכבה תורה. העבירה אינה מכבה תורה שלומד לשמה. אם למד תורה לשם שמיים בזה אי אפשר לנגוע. אם למד תורה בשביל להתגדל, בשביל תפקיד וכו', את זה עבירה כן מכבה. **עבירה אינה מכבה תורה לשמה.** אז מה עושים איתו? ייסורים באים עליו. למה דווקא מי שלומד תורה סובל ייסורים? למה דווקא מי שלומד תורה יש לו צרות? דוד המלך הקשה את הקושיה הזו בתהלים. "למען יחלצון ידיך הושיעה ימינך וענני". אמר דוד המלך, כל מי שמזכיר את שמך הוא סובל. הוא למטה. "למען יחלצון ידיך". אמר לו הקב"ה, כיוון שאלה שהם ידידים שלי, שהם עושים לשמי, אני לא מכבה להם את המצוות, יש להם גם עוונות. אני פורע להם את העוונות כדי שיהיו נקיים ולא יצטרכו אחר כך גהנום או דברים אחרים. **וכשם שעבירה אינה מכבה תורה, כך עבירה אינה מכבה צדקה, אם הצדקה היא לשם שמיים.** הוא לא נתן צדקה כדי להצליח, או בגלל שיש לו משפט. כס"ף, כשרואה סכנה פותח. זה"ב, זה הנותן בריא. ויש אחרי שמת, מצווה שיתנו אחריו.

מייד עולה לירושלים. וככה היה. אפילו לא הלך הביתה. שלח הביתה להגיד שהוא הולך לירושלים. הגיע אחרי נדודים של ארבעה-חמישה חודשים עד שהגיע לירושלים. הוא ישב בישיבת בית אל ומילא את מקומו של רבי גדליה חיון זצ"ל. הרש"ש, עליו השלום, כותב על הפסוק "והיה מעשה הצדקה שלום, שמו היה שלום שרעבי, הצדקה עושה שלום. למה? הגמרא אומרת, שהפשט הוא, שהעני מתרעם. מסכן רואה ששבת הגיעה ואין לו עוף, אין בשר, אין לו כלום. אשתו אומרת לו מה עם היין? אומר לה, כלום אין, אפילו לחם אין. ואז הוא מתחיל להתלונן כלפי השמיים. הנה הגוי יש לו מה לאכול. הנה האיש הזה לא הולך לבית הכנסת ויש לו כל מה שהוא צריך. מתחיל להתרעם כלפי מעלה ועושה מריבה עם הקב"ה. יבוא העשיר או איזה יהודי נדיב ויתן לו צדקה, עושה שלום בינו לבין השם יתברך. לכן אומר הקב"ה בפסוק, "חזק את מעוזי יעשה שלום לי, שלום יעשה לי". הרש"ש אומר, כשאתה נותן צדקה תכוון בזה ויועיל לך מאד ויכפר לך על מעשיך. מה תכוון? שם הויה. כיצד? אתה מוציא שקל מהכיס, כשאתה מחזיק את השקל או את השטר, או את הצ'ק או את כרטיס האשראי, זה אות יוד של הויה. חמשת אצבעותיך זה אות ה' של הויה. הזרוע שלך

שאתה נושא אותה בזמן נתינת הצדקה, זה ו'. אחר כך אתה נותן לעני או לגבאי זאת הה' האחרונה של הויה. גם ב"יברך דוד" בתפילת שחרית כשאתה נותן את הצדקה שים את שלוש המטבעות בידך הימנית ותעביר אותו לידך השמאלית, כדי שתהיה הויה שלמה. זה פירוש "והיה מעשה הצדקה שלום".

כמו כן צריך להכין את הכסף של הצדקה מראש. כאשר העני יגיע אליך הוא לא יצטרך לחכות ולהתבזות. אביו של הרב חיד"א היה זריז בזה מאד. פעם אחת בלילה הוא שם מטבע לצדקה. הוא חשב שהוא שם מטבע של נחושת ויצא שהוא שם מטבע של זהב. אחר כך שבא העני בא לתת לו. פתח את הארנק בלי להסתכל ונתן לו. העני נבהל. לא ציפה לקבל מטבע של זהב. מה זה שאל העני? אמר לו אביו הרב של הרב חיד"א, קח את זה. אמר הרב עכשיו הבנתי מה זה "נתון תתן". מטבע אחד ששמתי בצדקה ומטבע אחד שנתתי לו.

ח ועשו לי, מקדש; ושכנתי, בתוכם.

קודם היתה השכינה אצל הצדיקים. אם הצדיק נפטר אז תסתלק השכינה מהעולם? לא. "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם". כל אחד אחד מישראל יזכה שהשכינה תהיה איתו. לא רק אצל הצדיקים.

אחר כך ציווה אותו על הכלים. בגמרא שואלים ותמהים מה המידות של הארון ושל השלחן, המזבח, המנורה, הכפורת וכל השאר. אז אומרים שהכוונה היא לרמזים. הגמרא אומרת, שמידותיו של הארון שבורות. למה שבורות?

י וְעָשׂוּ אֲרוֹן, עֲצֵי שִׁטִּים: מֵאֲתִים וְחֲצֵי אֲרָפֹ, וְאֲמָה וְחֲצֵי רֶחֱבֹ, וְאֲמָה וְחֲצֵי, קָמְתוּ. חצי שלוש פעמים. אין שלם. הכל חצאים. בשלחן ובמזבח זה לא כך. הכפורת גם מאתיים וחצי ואמה וחצי. מדוע? כי היא היתה הכיסוי של הארון אז היא צריכה להיות באותה מידה. המזבח חלק שלם וחלק שלם. גם הקרשים חלק שלם וחלק חצאים. אז יש שלמים ויש חסרים.

למה המידות היו שבורות?

שני טעמים יש במדרש:

טעם אחד הוא, בעגל נשברו. היו צריכים ללמוד תורה ברורה. היה הבדל בין לוחות ראשונות ללוחות שניות. הגמרא אומרת בלוחות ראשונות חסר ו'. לחת כתיב. היה לוח אחד. בלוחות שניות כתוב "שני לוחות אבנים". כך אנו קוראים ב"כי תשא". שם כתוב "חרות על הלוחות" אל תקרא "חרות אלא חירות על הלוחות". חירות ממלאך המוות. חירות משעבוד מלכויות. חירות ממחלות. חירות מהשטן. חירות מיצר הרע. בני ישראל היו

כמו מלאכים. לא שולט בהם, לא רימה ולא תולעה ולא שום דבר. ארבעים יום היו כך. קינא בהם השטן. הלך והראה להם דמות מיטתו של משה רבינו נושאים אותה באוויר, ואמר להם "משה רבינו מת, בואו תעשו עגל זהב". ועשו עגל. בלוחות הראשונות היה הכל ברור בלי קושיות. אחרי חטא העגל, בלוחות שניות, יש קושיות ויש תירוצים. המדרש אומר דבר מבהיל. אם לא המדרש אומר, אסור היה לנו לאומרו. כשראה הקב"ה שבני ישראל עשו עגל תפס הקב"ה את הלוחות. גם משה אחז בלוחות הקב"ה מושך את הלוחות מכאן ומשה רבינו מושך את הלוחות משם. בסוף אומר המדרש, נשאר טפח בידו של הקב"ה, וחמישה טפחים בידיו של משה. המדרש הזה מוקשה. זו חידה סתומה. עד שבאו כל המפרשים, לבאר אותו. הם הסבירו כך. בתורה שלנו חמישה חומשים. מתחילה מבראשית, עוד ב'. מה יש לפני כן, אסור לשאול. ומה יהיה בסוף? אסור לדבר. היה עוד חומש לפני בראשית שמתחיל בא'. שם היה כתוב את כל הסודות. מה היה לפני בריאת העולם? ואיך ברא הקב"ה את העולם? ובמה ברא? כל הסודות היו מסודרים. וזה נקרא תורה מעולם האצילות. לנו יש תורה מעולם הבריאה. לכן אנו אומרים, "ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו". מה עשה בהקב"ה? רצה

לקחת אותם. לא מגיע להם תורה. מה עשה משה? משך. כשחטאו, שני טפחים היו בידו של הקב"ה: החומש הסודי והחומש השני חומש בראשית. בידיו של משה היו "במדבר" ו"דברים". באמצע היו "שמות" ו"ויקרא". הקב"ה רצה לתת את "שמות" מפרשת "בא", "החודש הזה לכם".

טעם שני, שילמד האדם וידע שתמיד יש לו עוד מה ללמוד. כתב רבינו יוסף חיים ב"דעת ותבונה", בשם הראשונים, דע כלל, אם אדם אומר לך ש"הוא יודע", תדע בידוע ש"אינו יודע". אבל האומר לך שהוא לא יודע, אפשר לקוראו יודע.

אומר המלבי"ם, עליו השלום: ארון רמז לתורה, אחרי הארון מנורה, אחרי המנורה השלחן, אחרי השלחן המזבח, ואחרי המזבח המשכן.

האדם דוגמת מה שיש במשכן בדיוק.

המשכן היה מחולק לשלושה חלקים:

א. יש את החצר של בית המקדש זה העזרה ששם מקריבים את הקרבנות.

ב. אח"כ ההיכל, מצד דרום המנורה, שלחן בצפון ומזבח באמצע. מה יש במזבח? קטורת. טוב לאדם בבית בשבת שהשלחן יהיה לצד

צפון. והנרות יהיו בצד דרום. הזוהר הקדוש כתב שעל השלחן יהיה לחם מכניסת השבת עד צאת השבת וזה סגולה שכל השבוע לא יחסרו לו מזונות לעולם.

ג. בחלק השלישי הפנימי ביותר. זה קודש הקדשים. לשם הכהן הגדול נכנס פעם בשנה להקטיר קטורת ביום הכיפורים.

הגוף של האדם 3 חלקים:

א. הרגליים ההנאות זה שם.
ב. אחרי כן, אזור החזה לב ריאות כליות אנחנו זקוקים לזה להחיות את האדם.

ג. אבל יותר מהכל זה הראש.

במשכן בחצר, מקריבים קרבנות עולה מנחה חטאת עולה שלמים, בשר, חלבים, זה כמו אזור הבטן. יש מי שאוכל לשם שמיים ויש מי שאוכל לשם הנאות.

החלק השני שלחן, מנורה ומזבח. 12 כיכרות של לחם ואחרי כן כותל מכוסה זהב 5 קומות אחד על השני. מאיפה אדם אוכל? מעבודת כפיים. 10 אצבעות. 5 ו. 5 לכן 5 קומות. השלחן עצמו זה הזרועות. מנורה כנגד הריאות. אור מהמנורה ריאות חמצן. הלב במרכז הגוף.

מי יותר מכולם? הראש. המוח. בית קודש הקדשים. לארון 2 טבעות זהב 2 עיניים, במוח יש תורה. התורה הקדושה זה לוחות הברית. כמו שהמוח מחולק ל2 כך הלוחות. אונה ימנית ואונה שמאלית. כשאתה לומד תורה אתה צריך להשתמש הן בראיה והן בשמיעה. צריך לראות את מה שכתוב בספר. כדי שאדם יזכור את הלימוד עליו להסתכל בפני רבו ויסתכל על התורה. זה נרשם לך במח ולא נשכח.

צריך ללמד את התינוק א' ב'. המורה מראה לו באצבע כדי שיזכור את הלימוד. תעמיד את 2 כפות הידיים אחת ליד השנייה. 10 הדברות תגיד עם האצבעות. זכור את יום השבת לקדשו. לכן, זכור. עשרת הדברות 10 אצבעות. זה הטעם שהחתן שם לה את הטבעת ביד הימנית באצבע הזו.

שלמה המלך עליו השלום נשא 1000 נשים. למה? רצה להכניע את אומות העולם כולם. בת פרעה קלקלה הכל. אמרה לו אני מוכנה להתחתן איתך אבל תבנה לי ארמון. לא היה חסר לו כלום. הוא היה עשיר גדול. אני רוצה ארמון שעשוי משלדים של עופות. אבל אתה תזמין את כל סוגי העופות שבעולם. קבע עוד 3 ימים עושים כנס של כל העופות. הגיעו כל העופות. 10 בבוקר תוקעים בחצוצרות. שלמה המלך יושב, והיא

באה יושבת לידו. 8000 סוגים של עופות. כולם הגיעו. שאל שלמה המלך, לא חסר אף אחד? הסתבר שחסר עוף חול. אמרה בת פרעה: לא רוצה. לא רוצה. יהיה לי ארמון שחסר עוף אחד לא מסכימה. אמר שלמה המלך: טוב כל העופות תתפזרו לעוד 3 ימים לכינוס הנוסף. והנה אחרי 24 שעות הגיע עוף החול. איפה היית? אני עשיתי סקר מטעם אוניברסיטת משיגן. לראות מה יש יותר בעולם גברים או נשים. ומצאתי שיש 20 אחוז זכרים. מה פתאם? חצי חצי אומר שלמה. אמר עוף החול: אני בדקתי לא מי שביווגי זכר. אני בדקתי מי גבר? הגבר קם בבוקר לבית הכנסת. הגבר מניח תפילין. הגבר לומד תורה. אז אני בדקתי כמה גברים יש שמתנהגים כגברים. וראיתי ש 80 אחוז מתנהגים כנשים. לכן אנחנו מברכים את החתן והכלה שיזכו בבנים זכרים ולא בבנים נקבות.

ה' יתברך יגזור עליכם גזרות טובות. ה' יברך אתכם בכל חיי דמיטב. תזכו לחיים טובים וארוכים.

לעילוי נשמת יקירנו האהוב
אפרים שמעון (אפי) אריאל ז"ל
בן עוזיזו מרדכי וסיגל
שייבדלו לחיים טובים וארוכים
תנצב"ה
יחי זכרו ברוך.

